

**REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2020/1842****z dnia 14 maja 2020 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” za rok budżetowy 2018**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” za rok budżetowy 2018,
  - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0032/2020),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło autonomiczną działalność w dniu 16 listopada 2009 r.;
- B. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2” („Wspólne Przedsięwzięcie”) ustanowione na mocy rozporządzenia Rady (UE) nr 558/2014 <sup>(1)</sup> zastąpiło ze skutkiem od dnia 27 czerwca 2014 r. Wspólne Przedsiębiorstwo „Czyste Niebo” na podstawie programu „Horyzont 2020”;
- C. mając na uwadze, że główne cele Wspólnego Przedsięwzięcia to przyczynienie się do znacznej poprawy wpływu technologii aeronautycznych na środowisko oraz zwiększenie konkurencyjności lotnictwa europejskiego; mając na uwadze, że czas trwania Wspólnego Przedsięwzięcia został wydłużony do dnia 31 grudnia 2024 r.;
- D. mając na uwadze, że członkami założycielami Wspólnego Przedsięwzięcia są Unia Europejska (reprezentowana przez Komisję Europejską), liderzy zintegrowanych demonstratorów technologii (zwanymi dalej „ZDT”), platform demonstracyjnych dla innowacyjnych statków powietrznych („PDISP”) oraz działań poprzecznych, a także członkowie stowarzyszeni z poszczególnymi ZDT;
- E. mając na uwadze, że maksymalna wysokość wkładu Unii na rzecz drugiego etapu działalności Wspólnego Przedsięwzięcia wynosi 1 755 000 000 EUR i ma zostać wypłacona z budżetu programu „Horyzont 2020”;

**Zarządzanie budżetem i finansami**

1. zauważa, że Europejski Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) stwierdził, że sprawozdanie Wspólnego Przedsięwzięcia za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2018 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji;
2. zwraca uwagę, że w swoim sprawozdaniu na temat Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” („sprawozdanie Trybunału”) Trybunał wskazał transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego jako legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
3. zwraca uwagę, że ostateczny budżet Wspólnego Przedsięwzięcia na rok 2018 obejmował łączną kwotę środków na zobowiązania w wysokości 371 100 000 EUR oraz kwotę środków na płatności w wysokości 343 786 573 EUR; zwraca uwagę, że 98,7 % środków na zobowiązania oraz 98,6 % środków na płatności to dotacje Komisji i przeniesienia środków z lat poprzednich;
4. odnotowuje, że poziom wykorzystania środków na zobowiązania wyniósł 99,2 % (w porównaniu z 99,6 % w roku 2017), a poziom wykorzystania środków na płatności wyniósł 97,3 % (w porównaniu z 98,5 % w roku 2017); zwraca uwagę na spadek wskaźnika wykonania w odniesieniu do środków na płatności przeznaczonych na wydatki administracyjne do poziomu 79,23 % (z 93,13 % w 2017 r.);
5. zauważa z zadowoleniem, że Wspólne Przedsięwzięcie wdrożyło różne narzędzia do monitorowania realizacji programu w zakresie wydajności, osiągnięć, planowania i ryzyka działań;

<sup>(1)</sup> Rozporządzenie Rady (UE) nr 558/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” (Dz.U. L 169 z 7.6.2014, s. 77).

**Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach siódmego programu ramowego i programu**

6. zauważa, że wkład Unii wynosi 800 000 000 EUR z siódmego programu ramowego, a członkowie ze zrzeszeń branżowych i badawczych wnoszą środki w wysokości 608 300 000 EUR, w tym 594 100 000 EUR wkładów rzeczowych w projekty siódmego programu ramowego finansowane ze Wspólnego Przedsięwzięcia FCH 2 oraz 14 900 000 EUR w gotówce na pokrycie kosztów administracyjnych;
7. zauważa, że siódmy program ramowy został formalnie zamknięty w 2017 r., a poziom wykonania wyniósł niemal 100 %; odnotowuje, że w 2018 r. Wspólne Przedsięwzięcie odzyskało jeszcze około 850 000 EUR środków pochodzących z zaległych płatności zaliczkowych i wyników kontroli *ex post*;

**Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach programu „Horyzont 2020”**

8. zauważa, że do końca 2018 r. z łącznej kwoty 2 064 000 000 EUR przeznaczonej na działania, które mają być finansowane w ramach programu „Horyzont 2020”, kwota 816 700 000 EUR stanowi wkład pieniężny Unii, a 14 100 000 EUR wkład pieniężny członków prywatnych; zauważa, że pod koniec 2018 r. zarząd zatwierdził wkłady rzeczowe w wysokości 273 900 000 EUR, i zgłoszono kolejne w wysokości 157 600 000 EUR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone, oraz wkłady rzeczowe wniesione przez członków przemysłu na rzecz działań dodatkowych w wysokości 801 700 000 EUR;

**Zaproszenia do składania wniosków**

9. odnotowuje, że w 2018 r. Wspólne Przedsięwzięcie ogłosiło dwa zaproszenia do składania wniosków, otrzymało 417 kwalifikujących się wniosków (spośród 420 wszystkich wniosków) i dokonało wyboru 131 wniosków do finansowania;
10. zauważa pomyślne zamknięcie czterech zaproszeń do składania wniosków dla partnerów podstawowych w 2017 r.; zauważa, że działalność w 2018 r. dotyczyła wdrożenia do nowej umowy o udzielenie dotacji dla wszystkich wybranych partnerów podstawowych, z których kilku zostało aktywnymi członkami w 2018 r.; zauważa, że wyniki wszystkich czterech zaproszeń do składania wniosków i członkostwa zwycięskich podmiotów liczba partnerów podstawowych wyniosła 183, z których 49 to podmioty powiązane lub powiązane osoby trzecie;
11. zauważa, że do końca 2018 r. ogłoszono dziewięć zaproszeń do składania wniosków, a których osiem zostało poddanych ocenie i w pełni wdrożonych lub znajduje się na ostatnim etapie procedury; zauważa, że ww. osiem zaproszeń do składania wniosków obejmuje ponad 560 partnerów z 27 różnych krajów; zauważa, że siódme zaproszenie do składania wniosków zostało zrealizowane w październiku 2018 r. i obejmowało 198 uczestników; zauważa, że ósme zaproszenie do składania wniosków rozpoczęło się w listopadzie 2018 r. z udziałem 182 podmiotów; ponadto w listopadzie 2018 r. zostało ogłoszone dziewiąte zaproszenie do składania wniosków, a jego ocena odbyła się w marcu 2019 r.;

**Wyniki**

12. zauważa, że informacje na temat niektórych wskaźników nie są jeszcze dostępne z uwagi na charakter projektów; przyjmuje z zadowoleniem, że większość specjalnych kluczowych wskaźników skuteczności działania jest już zrealizowana lub w trakcie realizacji; odnotowuje, że eksperci apelują o dalsze działania i analizy w zakresie monitorowania, z wyraźnym rozróżnieniem między faktycznie osiągniętymi kluczowymi wskaźnikami efektywności na koniec każdego roku a przewidywanymi kluczowymi wskaźnikami efektywności;
13. zauważa, że wskaźnik kosztów zarządzania (budżet administracyjny/operacyjny) utrzymuje się poniżej 5 %, co wskazuje na raczej nierozbudowaną i efektywną strukturę organizacyjną Wspólnego Przedsięwzięcia;
14. odnotowuje wysoki wskaźnik rotacji pracowników zatrudnionych na czas określony i pracowników kontraktowych Wspólnego Przedsięwzięcia w latach 2017 i 2018; zauważa, że w przypadku pracowników zatrudnionych na czas określony wskaźnik rotacji wzrósł o prawie 17 %; ponadto niemal dwukrotnie częściej korzystano z usług personelu tymczasowego w 2018 r.;
15. stwierdza, że w przedstawionym przez Wspólne Przedsięwzięcie rocznym sprawozdaniu z działalności informacje dotyczące kluczowego wskaźnika w odniesieniu do równowagi płci w latach 2017 i 2018 wskazują na względnie stabilny udział kobiet, który jednak jest dość niewielki: w programie bierze udział 22 % kobiet, wśród koordynatorów programu jest 13 % kobiet, a rolę doradców i ekspertów w zakresie oceny, analizy oraz w Komitecie Naukowym pełni 18 %–25 % kobiet; zaleca stałą troskę o wzrost wskaźnika udziału kobiet w programie;
16. przyjmuje z zadowoleniem, że Wspólne Przedsięwzięcie angażuje najlepsze talenty i zasoby w Europie; zauważa, że wykorzystuje ono kluczowe umiejętności i wiedzę wiodących w dziedzinie lotnictwa europejskich ośrodków badawczych i wydziałów uniwersyteckich;

### **Główne systemy kontroli i nadzoru**

17. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie ustanowiło procedury kontroli ex ante na podstawie przeglądów dokumentacji finansowej i operacyjnej, audytów ex post przeprowadzanych u beneficjentów dotacji w ramach płatności zaliczkowych i końcowych siódmego programu ramowego, natomiast w przypadku zestawień wydatków poniesionych przy projektach w ramach programu „Horyzont 2020” za kontrole ex post odpowiada Wspólna Służba Audytu Komisji;
18. zauważa, że w ramach kontroli ex post Wspólne Przedsięwzięcie zgłosiło poziomy błąd rezydualnego wynoszące 1,21 % w przypadku projektów siódmego programu ramowego i 1,11 % w przypadku projektów programu „Horyzont 2020”; oba poziomy mieszczą się poniżej progu istotności wynoszącego 2 %;

### **Strategia zwalczania nadużyć finansowych**

19. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie przywiązuje szczególną wagę do zapobiegania nadużyciom finansowym i ich wykrywania; w związku z tym DG RTD wraz z zainteresowanymi stronami wdraża strategię zwalczania nadużyć finansowych z 2020 r. służącą wykrywaniu podwójnego finansowania i zapobiegania mu; z niepokojem odnotowuje jednak, że w 2018 r. wykryto trzy przypadki domniemanych oszustw dotyczących otrzymywania środków finansowych od Wspólnego Przedsięwzięcia i poinformowano o nich Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF);

### **Audyt wewnętrzny**

20. zauważa, że w 2018 r. Służba Audytu Wewnętrznego przeprowadziła kontrolę koordynacji ze Wspólnym Centrum Wsparcia (CSC) w celu oceny adekwatności struktury zarządzania Wspólnego Przedsięwzięcia, zarządzania ryzykiem i procesów wewnętrznych; z zadowoleniem zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego uznała za atut aktywną rolę Wspólnego Przedsięwzięcia w wymianie informacji z CSC; ponadto zauważa, że audytorzy odnotowali jednolite podejścia wypracowane przez dyrektorów w celu zgłaszania potrzeb dotyczących ważnych zagadnień, takich jak poufność; oprócz tego Służba Audytu Wewnętrznego otrzymała szereg zaleceń dotyczących dalszego dostosowania systemów informatycznych Komisji w celu usunięcia utrzymujących się ograniczeń w zakresie przekazywania danych; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do ostatecznego opracowania kryteriów i procedur postępowania z poufnymi danymi beneficjentów Wspólnego Przedsięwzięcia;

### **Inne uwagi**

21. odnotowuje przedłużenie dwustronnych kontaktów Wspólnego Przedsięwzięcia z szeregiem państw członkowskich i regionów w oparciu o opracowane przez Wspólne Przedsięwzięcie strategie na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) dotyczące priorytetów w zakresie badań naukowych i innowacji i stwierdza, że ponad 60 regionów poinformowało Wspólne Przedsięwzięcie, że aeronautyka lub skorelowane obszary należą do ich priorytetów w zakresie badań naukowych i innowacji; z zadowoleniem zauważa ponadto, że w 2018 r. podpisano z regionem w Niemczech kolejny protokół ustaleń, który wszedł w życie przed 31 grudnia 2018 r.; w związku z tym liczba obowiązujących protokołów ustaleń wzrosła do 17; zauważa, że następnie w czerwcu 2019 r. podpisano protokół ustaleń z francuskim regionem Nowa Akwitania;
22. zwraca uwagę, że skuteczna komunikacja jest zasadniczą składową powodzenia projektów finansowanych ze środków UE; uważa, że ważne jest zwiększanie widoczności osiągnięć Wspólnego Przedsięwzięcia oraz rozpowszechnianie informacji o wartości dodanej; apeluje do Wspólnego Przedsięwzięcia o kontynuację proaktywnej komunikacji i rozpowszechnianie wyników badań wśród społeczeństwa, np. za pośrednictwem mediów społecznościowych lub innych narzędzi medialnych, aby w ten sposób podnieść świadomość społeczeństwa na temat znaczenia wsparcia udzielanego przez Unię, zwłaszcza w odniesieniu do wchodzenia na rynek;
23. zwraca się do Trybunału o ocenę prawidłowości i wiarygodności metod obliczania i szacowania wkładów niepieniężnych. Należy w niej poddać ocenie kształt i solidność wytycznych w sprawie stosowania procedury wkładów niepieniężnych w celu wsparcia procesu planowania, sprawozdawczości i certyfikacji wkładów niepieniężnych.

### **Transport i Turystyka**

24. podkreśla, że należy dostosować cele Wspólnego Przedsięwzięcia, aby uwzględnić potrzeby stopniowej dekarbonizacji i zwraca uwagę, że należy automatycznie zapewnić niezbędne zasoby finansowe i ludzkie, aby Wspólne Przedsięwzięcie dysponowało wystarczającymi zasobami w celu dokonywania wszelkich korekt;

25. zwraca uwagę, że Wspólne Przedsięwzięcie jest partnerstwem publiczno-prywatnym między Unią a przemysłem lotniczym, którego celem jest opracowywanie przełomowych technologii z myślą o znacznej poprawie efektywności środowiskowej samolotów i transportu lotniczego; zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie powstało w 2007 r. jako Wspólne Przedsiębiorstwo „Czyste niebo” i element siódmego programu ramowego w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego, a w 2014 r. weszło w skład programu ramowego na rzecz badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” pod nazwą Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste Niebo 2”;
26. zwraca uwagę, że programy Wspólnego Przedsięwzięcia są wspólnie finansowane w ramach programu „Horyzont 2020” (na lata 2014–2020) z dotacji Unii w wysokości do 1 755 mln EUR i wkładów rzeczowych od prywatnych członków o wartości co najmniej 2 193,75 mln EUR; zauważa, że Unia i prywatni członkowie w równej mierze ponoszą koszty administracyjne, które we wspomnianym okresie nie przekroczą 78 mln EUR;
27. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Wspólne Przedsięwzięcie istotnie przyczynia się do poprawy efektywności sektora lotnictwa; podkreśla bardzo dobre rezultaty i zasadniczą rolę, jaką Wspólne Przedsięwzięcie odgrywa w Europie w zapewnianiu przyspieszenia netto w zielonych technologiach, które mają na celu ograniczenie emisji CO<sub>2</sub>, emisji gazów i poziomu hałasu wytwarzanego przez statki powietrzne; podkreśla strategiczne znaczenie, jakie to Wspólne Przedsięwzięcie powinno odgrywać w ramach przyszłego programu „Horyzont Europa” na rzecz wniesienia wkładu w nowe cele w zakresie neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz do planowanego ograniczenia emisji CO<sub>2</sub> z uwagi na postęp technologiczny;
28. podkreśla, że globalne stosowanie technologii opracowanych i promowanych przez Wspólne Przedsięwzięcie pozwoliłoby na zaoszczędzenie całkowitej emisji CO<sub>2</sub> Niderlandów;
29. podkreśla, że technologie opracowane w ramach inicjatywy „Czyste niebo I” zmniejszyły emisje CO<sub>2</sub> w przeliczeniu na pasażera o 19 % w przypadku samolotów długodystansowych oraz o 40 % w przypadku samolotów o średnim zasięgu; wzywa do zapewnienia Wspólnemu Przedsięwzięciu wszelkich niezbędnych zasobów kadrowych i finansowych, aby można było w dalszym ciągu stosować to skuteczne podejście;
30. zauważa, że do 40 % środków finansowych Wspólnego Przedsięwzięcia przydziela się jego 16 najważniejszym podmiotom (liderom) i podmiotom z nimi stowarzyszonym, tj. przedsiębiorstwom przemysłowym, które zobowiązały się zrealizować wszystkie elementy programu „Czyste Niebo 2” w okresie trwania tego programu; zwraca uwagę, że 30 % środków finansowych Wspólnego Przedsięwzięcia ma być przyznawanych w drodze zaproszeń do składania wniosków i zaproszeń do składania ofert partnerom podstawowym Wspólnego Przedsięwzięcia (wybieranym na podstawie długoterminowych zobowiązań na rzecz programu); ponadto zauważa, że pozostałe 30 % środków finansowych ma być przyznawanych w drodze zaproszeń do składania wniosków i zaproszeń do składania ofert innym partnerom (uczestniczącym w konkretnych zagadnieniach i projektach w kontekście ściśle określonego i ograniczonego zaangażowania);
31. zauważa, że od końca lutego 2019 r. (data graniczna na sporządzenie wstępnego sprawozdania finansowego za 2018 r.) prywatni członkowie Wspólnego Przedsięwzięcia zgłosili wsparcie rzeczowe na skumulowaną sumę 399 mln EUR z przeznaczeniem na działalność operacyjną oraz że Wspólne Przedsięwzięcie zatwierdziło poświadczony wkład o wartości 279,9 mln EUR; zauważa także, że prywatni członkowie zgłosili wkłady rzeczowe na skumulowaną sumę 827,9 mln EUR z przeznaczeniem na działalność dodatkową, z czego Wspólne Przedsięwzięcie zatwierdziło 620 mln EUR;
32. zwraca uwagę, że Wspólne Przedsięwzięcie liczy obecnie 16 liderów i 193 partnerów podstawowych (w tym 50 MŚP) oraz że opublikowano dziewięć zaproszeń do składania wniosków (aby pozostałe fundusze przekazać innym partnerom); zauważa, że dokonano oceny ośmiu z tych zaproszeń, co zaowocowało wyborem 560 partnerów (31 % to MŚP, na które przypada 25 % środków finansowych) z 27 krajów;
33. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie planuje przegląd swoich przepisów finansowych, aby dostosować je do nowych zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (?);

(?) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

34. zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego wydała bardzo ważne zalecenie skierowane do Wspólnego Przedsięwzięcia dotyczące wezwania do opracowania skonsolidowanego rejestru ryzyka, aby objąć zagrożenia dla programu i dla Wspólnego Przedsięwzięcia jako samodzielnego podmiotu; zauważa, że audytor wewnętrzny sygnalizował kierownictwu Wspólnego Przedsięwzięcia, że stwierdzono brak obiektywizmu ze względu na powtarzające się ingerowanie w zadania z zakresu zarządzania oraz w związku z procesami w zakresie zarządzania jakością; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do natychmiastowego rozwiązania tej kwestii i pełnego wdrożenia zalecenia audytora wewnętrznego;
  35. z niepokojem zauważa, że audytor wewnętrzny zidentyfikował kilka obszarów ryzyka wymagających podjęcia działań przez kierownictwo Wspólnego Przedsięwzięcia; oczekuje od kierownictwa Wspólnego Przedsięwzięcia podjęcia wszystkich niezbędnych środków mających na celu ograniczenie ryzyka;
  36. zwraca uwagę, że w 2018 r. wykryto trzy przypadki domniemanych oszustw dotyczących beneficjentów otrzymujących środki finansowe od Wspólnego Przedsięwzięcia oraz że poinformowano o tym OLAF; apeluje do Wspólnego Przedsięwzięcia o podjęcie wszelkich niezbędnych środków w celu zapobieżenia oszustwom w przyszłości.
-